

Otázka: Stavba rostlinného těla

Předmět: Biologie

Přidal(a): sára

a) stélka x kormus - vysvětlit pojmy

stélka - není rozlišená na orgány (řasy)

kormus = tělo vyšších rostlin - rozlišen na orgány (kořen, listy, stonek)

typy stélky: bičíkatá, kokální, pletivná (stavba)

b) vegetativní orgány - jejich stavba a význam pro rostlinu

- podílí se na životě - stonek, list

kořen - gravitropismus = pohyb ve/proti směru gravitace -> pozitivní gravitropismus

- **funkce** - upevnění v substrátu
  - čerpání živin a H₂O
  - zásobní (mrkev - škrob)
  - přezimování (vršek odumře, zbyde kořen - cibule)
  - rozmnožování (pýr plazivý, česnek)
- kořen **hlavní** - upevňuje, čerpá H₂O, roste svisle dolů
  - **postranní** -
    - kořeny **adventivní** = náhradní = svazčité - vyrůstají ze stonku
- **stavba** - příčný průřez

- podélný průřez
- **metamorfózy** - kořenové hlízy - shromažďování zásobních látek, přezimování - jiřiny
  - haustoria = kořeny parazitů, prorůstají hostitelské rostlině do cévních svazků - jmelí
  - bulva - ztlustlý kořen s částí stonku - řepa, cukr
  - vzdušné kořeny - O_2 + vzdušná vlhkost - bahenní rostliny, monstera, pokojové kapradí
  - přičepivé kořeny - přichycování k podkladu - břečťan
  - chůdovité kořeny - silně vtahují rostlinu do půdy - kukuřice
- hospodářský **význam** kořene - zelenina
  - pícnina pro zvířata
  - léčiva: ženšen, zázvor, kostival, pampeliška

stonek: funkce - nese listy, plody, květy

- natáčí ke světlu (celý nebo jen listy, květy)
- vedení látek (kořen <-> listy)
- fotosyntéza + výroba organických látek = asimilace (asimiláty)
- rozmnožování (vrba)
- průřez stonkem jednoděložné rostliny
- dvouděložné rostliny
- typy stonku bylin - lodyha = bylinný stonek nesoucí listy
  - stvol = bylinný stonek, který nese listy
  - stéblo = dutý stonek trav s kolínky, ze kterých vyrůstají listy
- kambium = druhotné dělivé pletivo - vytváří dřevo a lýko

- dělivá činnost začíná na jaře - vlákna -> rychle -> světlé řídké, měkké, větší letokruhy; v létě tmavé, užší, pevnější
- **felogén** = druhotné krycí pletivo - odděluje, vytváří vrstvy korku, kůra je odumřelé krycí pletivo, když rozpraská, utvoří se nové
- **korek** = kůra tvořená odumřelými buňkami - pro vzduch je nepropustný
  - čočinky = lenticely - odumřelé buňky s velkými mezibuněčnými prostory - propouští plyny skrz kůru
- **větvení** vidličnaté - plavuně - starší, většinou vyhynuté
  - postranní - většinou
- **metamorfózy** stonku - sukulenty - zásobárny vody - stonek zdužnatělý - kaktus
  - zelené -> asimilační funkce (listy zakrněly)
- brachyblasty (násadce) - každoročně nesou svazečky opadavých jehlic - modřín
- trny a kolce - větvičky: trnka, hloh, plané hrušně, jabloně
- stonkové hlízy - ztloustnutím stonku - zásobní orgány: kedluben
- oddenek = podzemní stonky - většina bylin - místo listů šupiny - kosatec, pýr
- oddenková hlíza (moc uložených zásobních látek) - zduřelé, přeměněné oddenky: brambory
- šlahoun - rozmnožování - jahodník
- úponky - popínání rostliny - vinná réva
- bazální hlíza = ztlustlý stonek podzemní - ředkvička

- hospodářský význam stonku: zelenina
  - pícnina
  - výroba látek - len, kopřivy
  - koření - skořice
  - korek - kůra korkového dubu

- **list: funkce:** zásobní
  - krycí
  - syntéza organických látek
  - odpařování vody a výměna plynů
  - rozmnožování
  - ochranná fce - přeměny v trny, úponky, lapací zařízení, lepkavé trochomy
- **stavba:** vnější

- vnitřní

- metamorfózy listu - trny - kaktus - trny na zduřelém stonku
  - zásobní - cibule - tulipán
  - šupiny - krycí fce - pupeny
  - úponky - hrách - spirálky
  - láčky = lapací zařízení - masožravky
  - květy - barevné přeměněné listy
- hospodářský význam listu - potravinářský/zemědělský
  - čaj + koření, léčivky
  - píce
  - zelenina
  - tabák
  - sítar??

c) generativní orgány - jejich stavba a význam pro rostlinu

- účastní se pohlavního rozmnožování - květ a plod

květ: funkce

stavba květu + funkce částí, květy oboupohlavné a jednopohlavné, rostliny jednodomé, dvoudomé

jednoduchá květenství

hroznovitá (charakteristika, hrozen, klas, jehněda, palice, hlávka, úbor, šiška, chocholík, okolík)

vrcholičnatá (charakteristika, vrcholík, vidlan, vijan, srpek, vějířek)

opylení: anemo-, entomo-, hydrofilie

allogamie x autogamie (+ jak jí zabránit)

oplození

plod: funkce

plody pravé a nepravé

plody pukavé: měchýřek, lusk, tobolka, šešule, šešulka

plody nepukavé: nažka, oříšek, obilka

plody poltivé: struk, tvrdka, dvojnažka

plody dužnaté: bobule, peckovice

plody nepravé: češule, malvice, souplodí nažek, souplodí peckoviček

souplodí, plodenství

rozšiřování plodů

1. [Stonek \(kaulom\) – stavba rostlinného těla](#)
2. [Rostlinná pletiva a vegetativní orgány rostlin](#)
3. [Vývojové typy rostlinného těla, rostlinná pletiva](#)